

PREGLEDNI SADRŽAJ

PREDGOVOR.....	5
POPIS KRATICA I SKRAĆENO CITIRANIH DJELA.....	7

PRVI DIO

UVOD U GRAĐANSKO PRAVO

I. UVOD

1. Javno pravo i privatno pravo	37
2. Načela privatnog prava.....	41
3. Privatno pravo i građansko pravo.....	50

II. ELEMENTI PRAVNOG ODNOSA

1. Uvod.....	56
2. Objektivno pravo (pravo u objektivnom smislu)	57
3. Pravni subjekti (subjekti prava)	72
4. Pravni objekti (objekti prava)	94
5. Pravne činjenice, pravna stanja i pravni odnosi	124

III. PRAVNI ODNOS I SUBJEKTIVNO PRAVO

1. Uvod.....	130
2. Subjektivno pravo.....	131
3. Zahtjev za ostvarenje subjektivnog prava.....	137
4. Pravna dužnost (obaveza)	154
5. Odgovornost.....	154

IV. PRAVNA OSNOVA I VRSTE PRAVNIH ODNOSA

1. Općenito o pravnoj osnovi	156
2. Pravna osnova u pozitivnom hrvatskom građanskom pravu	159
3. Vrste pravnih odnosa prema pravnoj osnovi	160
4. Pravni poslovi.....	160

DRUGI DIO

NASTANAK, UČINCI, PROMJENE I PRESTANAK OBVEZA

I. UVOD U OBVEZNO PRAVO	
1. Uvod.....	169
2. Pojam i temeljna obilježja obveznog prava.....	170
3. Temeljni pojmovi obveznog prava	170
4. Načela u obveznom pravu	173
II. NASTANAK, IZVORI I VRSTE OBVEZA OPĆENITO	
1. Uvod.....	188
2. Potpune i nepotpune obveze.....	189
3. Obveze s više dužnika i/ili vjerovnika (množina dužnika i/ili vjerovnika)	190
4. Obveze s više činidaba (množina činidaba)	205
5. Novčane obveze i kamate.....	213
6. Primarne (namjeravane) i sekundarne (nenamjeravane) obveze.....	228
III. NASTANAK PRAVNIH POSLOVA	
1. Uvod.....	230
2. Elementi pravnog posla	261
3. Radnje koje predhode nastanku ugovora (predugovorne aktivnosti).....	289
4. Trenutak u kojemu je ugovor sklopljen (perfekcija).....	305
5. Mjesto u kojemu je ugovor sklopljen.....	310
IV. NEVALJANOST PRAVNIH POSLOVA	
1. Uvod.....	312
2. Ništetnost.....	314
3. Pobjojnost	331
V. UČINCI OBVEZNOPRAVNIH ODNOSA	
1. Uvod.....	347
2. Primarni (namjeravani) učinci obveznopравnih odnosa	348
3. Nastanak sekundarnih (nenamjeravanih) učinaka	355
4. Sekundarni (nenamjeravani) učinci svih obveznopравnih odnosa.....	362
5. Odgovornost za štetu zbog povrede ugovora	382
6. Sekundarni (nenamjeravani) učinci dvostranoobveznih ugovora.....	396
VI. SREDSTVA ZA POJAČANJE UGOVORA	
1. Općenito.....	445
2. Vrste sredstava i pojedina sredstva	445

VII. PROMJENE U OBVEZNOPRAVNIM ODNOSIMA	
1. Općenito	448
2. Promjene u svezi sa subjektima (stranama).....	449
3. Promjene u svezi sa sadržajem	508
VIII. PRESTANAK OBVEZA	
1. Uvod.....	523
2. Ispunjenje (opća pravila).....	524
3. Ispunjenje polaganjem i prodajom dugovane stvari	547
4. Ispunjenje ustupanjem tražbine (cesijom, cessio)	549
5. Obnova (novacija)	550
6. Prijeboj (kompenzacija)	550
7. Otpust duga.....	559
8. Sjedinjenje (konfuzija).....	562
9. Nemogućnost ispunjenja.....	564
10. Protok vremena, otkaz.....	568
11. Smrt	571
12. Raskid ugovora	572
IX. VRIJEDNOSNI PAPIRI.....	575
X. JAVNO OBEĆANJE NAGRADE.....	602

SADRŽAJ

PREDGOVOR.....	5
POPIS KRATICA I SKRAĆENO CITIRANIH DJELA	7

PRVI DIO UVOD U GRAĐANSKO PRAVO

I. UVOD

1. JAVNO PRAVO I PRIVATNO PRAVO.....	37
2. NAČELA PRIVATNOG PRAVA	41
1. Uvod.....	41
2. Načelo ravnopravnosti strana	41
3. Načelo stranačke autonomije.....	43
3.1. Sadržaj načela.....	43
3.2. Dispozitivnost pravnih pravila kao pretpostavka ostvarenja načela.....	46
3.3. Iznimke od načela stranačke autonomije	46
4. Načelo imovinske sankcije.....	49
5. Načelo prometnosti (prenosivosti) prava	49
3. PRIVATNO PRAVO I GRAĐANSKO PRAVO	50
1. Izdvajanje pojedinih područja iz privatnog prava.....	50
2. Struktura građanskog prava	51
3. Odnos građanskog i drugih grana privatnog prava	52

II. ELEMENTI PRAVNOG ODNOSA

1. UVOD.....	56
2. OBJEKTIVNO PRAVO (PRAVO U OBJEKTIVNOM SMISLU)	57
1. Uvod.....	57
2. Djelovanje objektivnog prava s obzirom na područje i osobe.....	58

3. Djelovanje objektivnog prava s obzirom na vrijeme	58
4. Izvori objektivnog prava.....	60
4.1. Uvod.....	61
4.2. Propisi.....	63
4.3. Pravni običaji.....	66
4.4. Pravičnost	67
4.5. Sudska praksa i pravna znanost.....	68
4.6. Opći uvjeti ugovora (poslovanja)	69
3. PRAVNI SUBJEKTI (SUBJEKTI PRAVA).....	72
1. Uvod.....	72
2. Svojstva pravnih subjekata.....	73
2.1. Pravna sposobnost	73
2.2. Poslovna sposobnost	74
2.3. Deliktna sposobnost	74
2.4. Odnos poslovne i deliktne sposobnosti.....	74
3. Pojedini pravni subjekti.....	75
3.1. Uvod.....	75
3.2. Fizičke osobe	75
3.2.1. Definicija fizičke (naravne) osobe	75
3.2.2. Pravna sposobnost	75
3.2.3. Poslovna sposobnost.....	77
3.2.4. Deliktna sposobnost	79
3.3. Pravne osobe	79
3.3.1. Pojam	79
3.3.2. Vrste pravnih osoba	81
3.3.3. Tipovi pravnih osoba u pozitivnom pravu	83
3.3.4. Teorije o pravnoj osobnosti.....	84
3.3.5. Nastanak.....	86
3.3.6. Pravna sposobnost	87
3.3.7. Poslovna sposobnost.....	88
3.3.8. Deliktna sposobnost	89
3.3.9. Prestanak.....	90
3.4. Pojam trgovca.....	91
4. Entiteti koji nisu pravni subjekti.....	92
4.1. Uvod.....	92
4.2. Obrt.....	92
4.3. Poduzeće	92
4.4. Podružnica.....	93
4.5. Predduštvo	93

4. PRAVNI OBJEKTI (OBJEKTI PRAVA).....	94
1. Uvod.....	94
2. Stvari	94
2.1. Definicija.....	94
2.2. Vrste stvari.....	97
2.2.1. Vrste stvari s obzirom na prometnu sposobnost	97
2.2.2. Vrste stvari s obzirom na prirodna svojstva.....	98
1. Pokretne (<i>res mobiles</i>) i nepokretne (<i>res immobiles</i>) stvari.....	98
2. Generične stvari (<i>genus</i>) i individualno određene stvari (<i>species</i>).....	100
3. Zamjenjive (<i>res fungibiles</i>) i nezamjenjive (<i>res non fungibiles</i>) stvari.....	101
4. Potrošne (<i>res consumptibiles</i>) i nepotrošne (<i>res non consumptibiles</i>) stvari	101
5. Djeljive (<i>res divisibiles</i>) i nedjeljive (<i>res non divisibiles</i>) stvari.....	101
6. Jednostavne i sastavljene stvari.....	102
7. Glavne stvari i njihove pripadnosti	103
8. Ukupnost stvari (<i>universitas rerum</i>).....	104
2.2.3. Vrste stvari s obzirom na postojanje u sadašnjosti.....	105
3. Činidba	105
3.1. Općenito	105
3.2. Pojam i oblici (sadržaj).....	106
3.3. Nužne značajke valjane činidbe	107
3.4. Ostalo.....	111
4. Novac	111
4.1. Uvod.....	111
4.2. Pravni pojam novca	112
4.3. Izražavanje vrijednosti u novcu (cijena i procjenjivost).....	115
5. Nematerijalna dobra	115
5.1. Osobna dobra.....	115
5.2. Druga nematerijalna dobra	116
6. Prava.....	118
6.1. Uvod.....	118
6.2. Primjeri prava koja mogu biti pravni objekti.....	118
6.3. Nužne osobine prava kao pravnih objekata.....	120
7. Imovina.....	120
7.1. Definicija	120
7.2. Funkcije i karakteristike imovine	122
7.3. Uporaba pojma imovine za označavanje imovinske mase.....	123

5. PRAVNE ČINJENICE, PRAVNA STANJA I PRAVNI ODNOSI	124
1. Uvod.....	124
2. Vanjske činjenice (prirodni događaji).....	124
3. Ljudske radnje	125
4. Pretpostavke	126
5. Predmnjeve (presumpcije).....	127
6. Fikcije.....	128
7. Pravna stanja.....	129
8. Pravni odnosi.....	129

III. PRAVNI ODNOS I SUBJEKTIVNO PRAVO

1. UVOD.....	130
2. SUBJEKTIVNO PRAVO.....	131
1. Stjecanje subjektivnog prava	131
2. Sadržaj i pojam subjektivnog prava	133
3. Vrste subjektivnih prava.....	134
4. Prijenos subjektivnih prava	136
5. Prestanak i gubitak subjektivnog prava.....	136
3. ZAHTJEV ZA OSTVARENJE SUBJEKTIVNOG PRAVA	137
1. Pojam	137
2. Sredstva za ostvarenje zahtjeva	138
3. Prestanak zahtjeva općenito.....	139
4. Zastara	140
4.1. Uvod.....	140
4.2. Svrha, pojam, obilježja i razlikovanje	140
4.3. Tijek zastarnog roka	142
4.3.1. Početak tijeka zastare	142
4.3.2. Zastoj zastare	143
Uvod.....	143
Razlozi	143
Pravne posljedice.....	144
4.3.3. Prekid zastare	145
Uvod.....	145
Prekid zastare koji ovisi o dužniku	145
Prekid zastare koji ovisi o vjerovniku.....	145
Učinci prekida zastare	147

4.3.4. Odricanje od zastare.....	147
4.3.5. Nastupanje zastare.....	147
4.4. Učinci zastare.....	148
4.4.1. Općenito.....	148
4.4.2. Učinci na ispunjenje obveze.....	149
4.4.3. Učinci na odricanje od zastare.....	149
4.5. Zastarni rokovi.....	150
4.5.1. Uvod.....	150
4.5.2. Priroda odredaba o zastarnim rokovima.....	150
4.5.3. Opći zastarni rok.....	151
4.5.4. Posebni zastarni rokovi.....	151
Povremene tražbine i anuitetni zajam.....	151
Međusobne tražbine iz trgovačkih ugovora o prometu robe i usluga.....	152
Tražbine naknade šteta.....	152
Tražbine za komunalne i slične usluge.....	153
Tražbine utvrđene pred sudom ili drugim nadležnim tijelom.....	153
4. PRAVNA DUŽNOST (OBAVEZA).....	154
5. ODGOVORNOST.....	154

IV. PRAVNA OSNOVA I VRSTE PRAVNIH ODNOSA

1. OPĆENITO O PRAVNOJ OSNOVI.....	156
2. PRAVNA OSNOVA U POZITIVNOM HRVATSKOM GRAĐANSKOM PRAVU.....	159
3. VRSTE PRAVNIH ODNOSA PREMA PRAVNOJ OSNOVI.....	160
4. PRAVNI POSLOVI.....	160
1. Važnost pojma »pravni posao«.....	160
2. Pojam pravnog posla.....	161
3. Poduzimanje pravnih poslova.....	162
4. Namjeravani i nenamjeravani učinci.....	162
5. Izravni (neposredni) i neizravni (posredni) učinci.....	164
6. Obveznopravni, stvarnopravni, nasljednopravni i drugi učinci.....	164
7. Opće uređenje pravnih poslova.....	165

DRUGI DIO
NASTANAK, UČINCI, PROMJENE I
PRESTANAK OBVEZA

I. UVOD U OBVEZNO PRAVO

1. UVOD.....	169
2. POJAM I TEMELJNA OBILJEŽJA OBVEZNOG PRAVA.....	170
3. TEMELJNI POJMOVI OBVEZNOG PRAVA	170
4. NAČELA U OBVEZNOM PRAVU.....	173
1. Uvod.....	173
2. Savjesnost i poštenje	174
Uvod.....	174
Sadržaj načela.....	175
Svrha i primjena.....	175
Pojavni oblici povrede načela.....	176
Učinak povrede načela	176
Vremenski doseg načela	177
Položaj načela	177
3. Zabrana zlorabe prava	177
Uvodne napomene i pojam	177
Kriteriji za utvrđivanje zlorabe prava	178
Pravne posljedice zlorabe prava.....	179
4. Dužna pozornost	179
Uvodne napomene	179
Pozornost dobrog domaćina, odnosno dobrog gospodarstvenika	179
Pozornost dobrog stručnjaka	180
Suzdržavanje vjerovnika od otežavanja ispunjenja obveze	181
5. Dužnost suradnje.....	182
Pojam	182
Oblici i domašaj suradnje.....	182
Nepoštivanje načela	183
6. Dužnost ispunjenja obveze.....	183
7. Zabrana prouzročenja štete.....	184
8. Jednaka vrijednost činidaba	184
Pojam jednake vrijednosti uzajamnih činidaba.....	184
Pravne posljedice povrede načela jednake vrijednosti uzajamnih činidaba...	185

9. Zaštita prava	186
Uvod.....	186
Pravo na tužbu	186
Samopomoć i nužna obrana	186

II. NASTANAK, IZVORI I VRSTE OBVEZA OPĆENITO

1. UVOD.....	188
2. POTPUNE I NEPOTPUNE OBVEZE	189
3. OBVEZE S VIŠE DUŽNIKA I/ILI VJEROVNIKA (MNOŽINA DUŽNIKA I/ILI VJEROVNIKA)	190
1. Pojmovi vezani uz pluralističke obveze.....	190
2. Djeljive obveze	192
2.1. Uvod.....	192
2.2. Više dužnika djeljive obveze.....	192
2.3. Više vjerovnika djeljive obveze	193
3. Nedjeljive obveze	193
3.1. Uvod.....	193
3.2. Više dužnika nedjeljive obveze	193
3.3. Više vjerovnika nedjeljive obveze.....	193
4. Solidarne obveze.....	194
4.1. Solidarnost dužnika	194
4.1.1. Izvori solidarnosti dužnika.....	194
4.1.2. Unutarnji odnos (između solidarnih dužnika).....	195
4.1.3. Vanjski odnos (prema vjerovniku)	196
4.1.3.1. Općenito	196
4.1.3.2. U posebnim slučajevima	197
4.2. Solidarnost vjerovnika.....	201
4.2.1. Izvori solidarnosti vjerovnika	201
4.2.2. Vanjski odnos	201
4.2.2.1. Općenito	201
4.2.2.2. U posebnim slučajevima	202
4.2.3. Unutarnji odnos.....	204
4. OBVEZE S VIŠE ČINIDABA (MNOŽINA ČINIDABA)	205
1. Uvod.....	205
2. Kumulativne obveze.....	205
3. Kumulativna dugovanja.....	206

4. Alternativne obveze	206
4.1. Pojam i značajke	206
4.2. Pravo izbora.....	207
4.3. Izbor i njegovi učinci	208
4.4. Trajanje prava izbora	208
4.5. Odgovornost strana kad je jedna činidba postala nemogućom.....	209
5. Fakultativne obveze.....	210
5.1. Pojam i po čemu se razlikuju od alternativnih obveza	210
5.2. Nastanak i izvor fakultativnih obveza	211
5.3. Zahtjev vjerovnika ograničen na dugovanu činidbu.....	211
5.4. Naknada štete ako je dugovana činidba postala nemogućom.....	212
6. Fakultativne tražbine	212
6.1. Pojam i temeljna pravila.....	212
6.2. Primjena pravila o fakultativnim i alternativnim obvezama	212
5. NOVČANE OBVEZE I KAMATE	213
1. Uvod.....	213
2. Pojam	214
3. Značajke	214
4. Ugovaranje	215
5. Ispunjenje novčane obveze	216
5.1. Svota ispunjenja (monetarni nominalizam).....	216
5.2. Valuta (novčana jedinica) ispunjenja.....	217
5.3. Sredstvo ispunjenja	218
5.4. Vrijeme ispunjenja	218
5.5. Trenutak ispunjenja	219
5.6. Mjesto ispunjenja	220
5.7. Opseg ispunjenja	220
6. Ugovorna zaštita vrijednosti novčanih obveza.....	220
7. Kamate.....	222
7.1. Uvodna napomena.....	222
7.2. Općenito	222
7.2.1. Pojam	222
7.2.2. Glavnica i kamatna stopa.....	223
7.2.3. Vrste kamata.....	223
7.3. Ugovorne kamate	224
7.3.1. Pojam i svrha	224
7.3.2. Polje primjene odredaba o ugovornim kamatama.....	225
7.3.3. Kada je stopa ugovornih kamata ugovorena	225
7.3.4. Kada stopa ugovornih kamata nije ugovorena	226

7.3.5. Kamate na kamate (anatocizam)	227
6. PRIMARNE (NAMJERAVANE) I SEKUNDARNE (NENAMJERAVANE) OBVEZE	228

III. NASTANAK PRAVNIH POSLOVA

1. UVOD	230
1. Pravni poslovi općenito i kao dio obveznog prava	230
2. Vrste pravnih poslova	233
2.1. Uvod	233
2.2. Vrste pravnih poslova općenito	234
2.3. Vrste dvostranih pravnih poslova (ugovora)	236
3. Sadržaj pravnih poslova	240
3.1. Što je sadržaj pravnog posla	240
3.2. Sadržaj koji je nužno odrediti (objektivno bitni sastojci)	243
3.3. Sadržaj koji nije nužno odrediti	243
3.3.1. Uvod i subjektivno bitni sastojci	243
3.3.2. Prirodni (dispozitivni) sastojci	244
3.3.3. Sporedni (uzgredni) sastojci koje uređuje ZOO	244
3.3.3.1. Općenito	244
3.3.3.2. Uvjet	245
Pojam uvjeta	245
Vrste i učinci uvjeta	246
3.3.3.3. Rok	249
3.3.3.4. Odustatnina	251
3.3.3.5. Ugovorna kazna	252
Svrha	252
Pojam	253
Ugovaranje i ugovorna odredba	253
Učinci	254
Odnos ugovorne kazne i štete koju trpi vjerovnik	255
Odnos ugovorne kazne i zakonom određene naknade	255
3.3.3.6. Namet	256
3.3.4. Drugi sporedni sastojci	256
Preambula	256
Odredbe kojima se definira značenje izraza	257
Odredbe u svezi s predmetom ugovora	257
Odredbe o vremenu i mjestu ispunjenja	257

Odredbe kojima se osigurava ispunjenje dužnikove obveze	257
Odredbe o jednostranom raskidu (otkazu) ugovora	257
Odredbe kojima se u ugovor inkorporiraju drugi akti.....	258
Odredbe kojima se proširuje, ograničuje ili isključuje odgovornost dužnika za štetu ili za nedostatke	258
Odredbe o nadležnosti za rješavanje sporova	258
Odredbe o mjerodavnom pravu	259
4. Tumačenje pravnih poslova.....	259
2. ELEMENTI PRAVNOG POSLA	261
1. Općenito.....	261
2. Očitovanje volje (poduzimanje pravnog posla)	262
2.1. Općenito o volji i očitovanju.....	262
2.1.1. Uvod.....	262
2.1.2. Postojanje ozbiljne (stvarne) volje.....	263
2.1.3. Postojanje i valjanost očitovanja volje	264
2.1.4. Prispijeće očitovanja volje primatelju	267
2.1.5. Suglasnost volja i očitovanja ugovornih strana	267
2.1.6. Uzajamnost očitovanja ugovornih strana.....	268
3. Oblik očitovanja volje (oblik, odnosno forma pravnog posla)	268
3.1. Uvod.....	269
3.2. Svrha određivanja oblika	270
3.3. Mogući oblici	270
3.4. Određen oblik kao pretpostavka valjanosti	272
3.5. Određen oblik radi dokazivanja	276
4. Očitovanje volje za drugoga (zastupanje).....	276
4.1. Pojam i učinci zastupanja	277
4.2. Opća pravila o zastupanju	278
4.2.1. Uvod.....	278
4.2.2. Ovlast za zastupanje	279
4.2.3. Postupanje unutar granica ovlasti.....	281
4.2.4. Stvarno ili moguće znanje trećega	282
4.3. Zastupanje na temelju zakona	282
4.4. Zastupanje na temelju izjave volje zastupanoga (punomoći).....	283
4.4.1. Pojam	283
4.4.2. Davanje punomoći i opseg ovlasti.....	285
4.4.3. Vrste punomoći	286
4.4.4. Suženje ovlasti i opoziv	286
4.4.5. Prestanak punomoći	287
4.5. Punomoćnik po zaposlenju	287

4.6. Zastupanje na temelju akta nadležnog organa	288
4.7. Zastupanje na temelju statuta (pravila pravne osobe)	288
5. Nepostojanje nedopuštene pobude	288
3. RADNJE KOJE PREDHODE NASTANKU UGOVORA (PREDUGOVORNE AKTIVNOSTI)	289
1. Uvod	290
2. Izradba akata koji čine formularno pravo	290
3. Nadmetanje (natječaj)	291
4. Pregovori	293
5. Ponuda i prihvata ponude	294
5.1. Uvod	294
5.2. Ponuda	295
5.2.1. Pojam ponude	295
5.2.2. Pojavni oblici ponude	296
5.2.3. Učinci ponude	296
5.2.4. Oblik ponude i prihvata	298
5.3. Prihvata ponude	298
5.3.1. Uvod	298
5.3.2. Prihvata očitovanjem	300
5.3.3. Prihvata šutnjom	301
6. Predugovor	302
7. Pisma namjere	304
4. TRENUTAK U KOJEMU JE UGOVOR SKLOPLJEN (PERFEKCIJA)	305
1. Uvod	305
2. Konsenzualni i neformalni ugovori	305
3. Formalni ugovori	307
4. Realni ugovori i kapara	307
Uvod	307
Ugovaranje i učinci ugovaranja kapare	308
5. MJESTO U KOJEMU JE UGOVOR SKLOPLJEN	310

IV. NEVALJANOST PRAVNIH POSLOVA

1. UVOD	312
2. NIŠTETNOST	314
1. Pojam i opće značajke	314
2. Razlozi ništetnosti	316

2.1. Općenito	316
2.2. U svezi sa stranama i očitovanjem volje	318
2.2.1. Poslovna nesposobnost	318
2.2.2. Nepostojanje suglasnosti tijela pravne osobe	319
2.2.3. Fizička sila	319
2.2.4. Školski primjer i šala	320
2.2.5. Simulacija	320
2.2.6. Nesporazum	321
2.2.7. Zabrana sklapanja ugovora jednoj strani	322
2.3. U svezi s činidbom i objektom činidbe	322
2.4. U svezi s pobudom	323
2.5. Zbog nedostatka oblika	323
2.6. Lihvarski ugovor	323
3. Opseg ništetnosti	325
4. Posljedice ništetnosti	326
5. Konvalidacija	328
6. Konverzija	330
3. POBOJNOST	331
1. Pojam i opće značajke	331
2. Razlozi pobjnosti	333
2.1. Uvod	333
2.2. Ograničena poslovna sposobnost	333
2.3. Bitna zabluda	335
2.4. Prijevara	338
2.5. Prijetnja	340
2.6. Prekomjerno oštećenje	341
3. Opseg pobjnosti	344
4. Posljedice pobjnosti	344
5. Konvalidacija	345

V. UČINCI OBVEZNOPRAVNIH ODNOSA

1. UVOD	347
2. PRIMARNI (NAMJERAVANI) UČINCI OBVEZNOPRAVNIH ODNOSA	348
1. Subjekti između kojih nastaju učinci	348
1.1. Općenito	348
1.2. Ugovaranje u korist trećega	350

2. Sadržaj učinaka	353
3. Vrijeme nastanka učinaka.....	354
4. Trajanje učinaka.....	355
3. NASTANAK SEKUNDARNIH (NENAMJERAVANIH) UČINAKA	355
1. Uvod.....	355
2. Zakašnjenje dužnika i njegovi učinci.....	357
3. Zakašnjenje vjerovnika i njegovi učinci	358
4. Neispunjenje i njegovi učinci	360
4. SEKUNDARNI (NENAMJERAVANI) UČINCI SVIH OBVEZNOPRAVNIH ODNOSA.....	362
1. Pravo zadržanja (retencije)	362
1.1. Definicija, svrha i razlikovanje.....	362
1.2. Pretpostavke za ostvarivanje prava zadržanja	364
1.3. Okolnosti u kojima pravo zadržanja ne nastaje	364
1.4. Troškovi držanja stvari.....	365
1.5. Obveza povrata stvari prije namirenja tražbine.....	365
1.6. Učinak prava zadržanja.....	366
2. Pobijanje dužnikovih pravnih radnja.....	367
2.1. Uvodne napomene.....	367
2.2. Pojam pobijanja	367
2.3. Opće pretpostavke pobijanja	368
Uvod.....	368
Dospjelost	368
Insolventnost dužnika	368
Pravna radnja dužnika.....	369
Oštećenje vjerovnika i njegovo namirenje	369
2.4. Posebne pretpostavke pobijanja	370
Uvodne napomene	370
Dolozna paulijanska tužba (actio Pauliana dolosa)	370
Kulpozna paulijanska tužba (actio Pauliana culposa)	371
Obiteljska paulijanska tužba (actio Pauliana familliaris).....	372
Kvazipaulijanska tužba (actio quasi Pauliana).....	372
2.5. Isključenje pobijanja	373
2.6. Načini pobijanja.....	373
2.7. Pasivno legitimirane osobe.....	374
2.8. Izbjegavanje pobijanja	374
2.9. Učinak pobijanja.....	375
2.10. Rok za podnošenje tužbe.....	375

3. Zatezne kamate.....	376
3.1. Pojam i svrha.....	376
3.2. Nastanak obveze plaćanja.....	377
3.3. Stopa zateznih kamata.....	377
3.4. Odnos zateznih kamata i naknade štete.....	379
3.5. Odnos ugovornih i zateznih kamata.....	379
3.6. Anatocizam.....	380
4. U posebnim slučajevima.....	380
4.1. Kad se činidba sastoji u davanju generičnih stvari.....	380
4.2. Kad se činidba sastoji u činjenju.....	381
4.3. Kad se činidba sastoji u propuštanju.....	381
4.4. Pravo zahtijevati naknadu umjesto dosuđenoga.....	382
5. ODGOVORNOST ZA ŠTETU ZBOG POVREDE UGOVORA.....	382
1. Uvod.....	383
2. Pretpostavke odgovornosti.....	384
2.1. Uvod.....	384
2.2. Šteta.....	384
2.3. Štetna radnja.....	385
2.4. Uzročna veza.....	387
2.5. Protupravnost i njezino isključenje.....	387
3. Opseg naknade štete.....	391
4. Zastara.....	393
5. Ugovaranje odgovornosti za štetu.....	394
6. SEKUNDARNI (NENAMJERAVANI) UČINCI DVOSTRANO OBVEZNIH UGOVORA.....	396
1. Odgoda i raskid zbog neizvjesnosti dužnikova ispunjenja.....	397
1.1. Uvod.....	397
1.2. Pretpostavke prava na odgodu ispunjenja i raskid ugovora.....	397
1.3. Pravo na odgodu ispunjenja.....	398
1.4. Raskid ugovora.....	399
2. Raskid ugovora zbog neispunjenja.....	399
2.1. Uvod.....	399
2.2. Pretpostavke raskida.....	399
2.2.1. Dvostranoobvezni ugovor.....	399
2.2.2. Postojanje ugovora u trenutku dospelosti dužnikove obveze.....	400
2.2.3. Dospelost obveze i neispunjenje.....	401
2.2.4. Kako treba shvatiti izraz »neznatani dio obveze«.....	401
2.3. Raskid kad je rok ispunjenja bitan sastojak.....	402

2.4. Raskid kad rok ispunjenja nije bitan sastojak	403
2.5. Načini raskida ugovora	406
2.6. Raskid kad je riječ o uzastopnim obvezama	407
2.7. Učinci raskida	409
3. Izmjena ili raskid ugovora zbog promijenjenih okolnosti.....	411
3.1. Uvod.....	411
3.2. Pretpostavke prava zahtijevati izmjenu ili raskid ugovora.....	412
3.3. Položaj pogođene strane	415
3.4. Položaj druge ugovorne strane	416
3.5. Okolnosti o kojima ovisi odluka suda	417
3.6. Posljedice raskida	418
3.7. Karakter pravila o promijenjenim okolnostima.....	418
4. Odgovornost za nedostatke.....	419
4.1. Uvod.....	419
4.2. Pojam nedostatka	419
4.3. Pretpostavke odgovornosti za nedostatke.....	422
4.3.1. Uvod.....	422
4.3.2. Naplatnost ugovora.....	423
4.3.3. Ispunjenje.....	423
4.3.4. Stjecateljevo neznanje o postojanju nedostatka.....	424
4.3.5. Postojanje nedostatka	425
4.3.6. Pretpostavka da ugovorom nije isključena odgovornost.....	426
4.3.7. Pretpostavka da nedostatak nije neznatan	427
4.3.8. Pretpostavka da nije riječ o prisilnoj javnoj prodaji	427
4.3.9. Pretpostavka da se nedostaci u kakvoći pokažu prije isteka dvije godine.....	428
4.4. Pretpostavke očuvanja stjecateljevih prava.....	428
4.4.1. Obavješćivanje	429
Materijalni nedostaci	429
Pravni nedostaci	431
4.4.2. Prekluzivni rokovi za podnošenje zahtjeva.....	431
4.5. Prava koja pripadaju stjecatelju	433
4.5.1. Uvod.....	433
4.5.2. Pravo zahtijevati uredno ispunjenje	433
4.5.3. Pravo zahtijevati sniženje cijene (vrijednosti protučinidbe).....	434
4.5.4. Pravo na raskid ugovora.....	435
4.5.5. Pravo na naknadu štete	439
4.5.6. Pravo priznati trećemu njegovo pravo	440
5. Raskid ugovora zbog nemogućnosti ispunjenja	441

5.1. Uvod.....	441
5.2. Potpuna nemogućnost za koju ne odgovara ni jedna strana.....	442
5.3. Djelomična nemogućnost za koju ne odgovara ni jedna strana.....	443
5.4. Nemogućnost za koju odgovara druga strana.....	443

VI. SREDSTVA ZA POJAČANJE UGOVORA

1. OPĆENITO.....	445
2. VRSTE SREDSTAVA I POJEDINA SREDSTVA.....	445

VII. PROMJENE U OBVEZNOPRAVNIM ODNOSIMA

1. OPĆENITO.....	448
2. PROMJENE U SVEZI SA SUBJEKTIMA (STRANAMA).....	449
1. Prijenos ugovora.....	449
1.1. Definicija i razgraničenje od cesije i preuzimanja duga.....	449
1.2. Pretpostavke prijenosa ugovora.....	450
1.3. Pravni učinci prijenosa ugovora.....	451
1.4. Odgovornost prenositelja.....	452
1.5. Prigovori ostajuće strane i primatelja.....	453
2. Promjene u svezi s vjerovnicima.....	453
2.1. Ustupanje potraživanja (cesija).....	453
2.1.1. Pojam, pravne osnove i tražbine.....	453
Globalna cesija.....	455
2.1.2. Odnos cedenta i cesusa.....	456
2.1.2.1. Općenito.....	456
2.1.2.2. Ugovorna klauzula o zabrani cediranja.....	457
2.1.3. Odnos cedenta i cesionara.....	458
2.1.3.1. Ugovor o cesiji.....	458
2.1.3.2. Prijelaz tražbine od jedne strane drugoj.....	458
2.1.3.3. Posebno o sporednim pravima.....	459
Općenito.....	459
Dospjele, a još neisplaćene kamate.....	459
Poseban propis za predaju založene stvari.....	460
Karakter odredaba o sporednim pravima.....	460
2.1.3.4. Učinak prema dužniku (obavijest, notifikacija).....	460
2.1.3.5. Odgovornost cedenta prema cesionaru.....	461

2.1.4. Odnos cesionara i cesusa	462
2.1.5. Višestruko ustupanje	463
2.1.6. Posebni slučajevi ustupa tražbine	464
2.1.6.1. Ustup umjesto ispunjenja	464
2.1.6.2. Ustup radi ispunjenja (naplaćivanja)	464
2.1.6.3. Ustup radi osiguranja	465
2.2. Personalna subrogacija.....	466
2.2.1. Pojam i razlikovanje.....	466
2.2.2. Pravni temelji personalne subrogacije	467
2.2.3. Odnos vjerovnika i ispunitelja	467
2.2.3.1. Ugovorna personalna subrogacija.....	467
2.2.3.2. Zakonska personalna subrogacija.....	468
2.2.3.3. Djelomično ispunjenje i subrogacija	469
2.2.3.4. Dokazi i sredstva osiguranja	469
2.2.4. Odnos ispunitelja i dužnika.....	470
2.2.4.1. Svota koju može zahtijevati ispunitelj (solvens).....	470
2.2.4.2. Isključenje odgovornosti vjerovnika.....	470
3. Promjene u svezi s dužnicima.....	471
3.1. Preuzimanje duga.....	471
3.1.1. Definicija.....	471
3.1.2. Ugovor o preuzimanju duga.....	471
3.1.3. Pristanak vjerovnika	472
3.1.4. Pravni učinci.....	473
3.1.4.1. Općenito	473
3.1.4.2. Sporedna prava	473
Temeljno pravilo.....	473
Iznimke.....	474
3.1.5. Prigovori novoga dužnika.....	475
3.2. Pristupanje dugu	476
3.2.1. Pojam i pravni učinci	476
3.2.2. Poseban slučaj	477
3.3. Preuzimanje ispunjenja.....	478
3.3.1. Definicija i prava vjerovnika.....	478
3.3.2. Intercedent odgovara samo dužniku.....	478
4. Asignacija.....	479
4.1. Definicija i općenito.....	479
4.2. Predmet i oblik.....	480
4.3. Odnos uputitelja (asignanta) i primatelja upute (asignatara).....	481
4.3.1. Općenito.....	481

4.3.2. Položaj asignatara-vjerovnika koji je prihvatio uputu.....	481
4.3.3. Asignatarov odustanak od prihvaćene upute	482
4.3.4. Asignantov opoziv ovlasti dane asignataru.....	483
4.4. Odnos uputitelja (asignanta) i upućenika (asignata).....	483
4.4.1. Uvodna napomena	483
4.4.2. Asignat je dužnik asignanta	483
4.4.3. Asignat nije dužnik asignanta.....	484
4.4.4. Opoziv ovlasti dane asignatu	484
4.5. Odnos primatelja upute (asignatara) i upućenika (asignata).....	485
4.5.1. Općenito.....	485
4.5.2. Prijenos upute	486
4.5.3. Prigovori upućenika (asignata)	487
4.5.4. Poseban rok zastare	487
4.6. Asignacija u obliku vrijednosnih papira	488
4.6.1. Uvodne napomene	488
4.6.2. Uputa kao vrijednosni papir na ime donositelja	488
4.6.3. Uputa kao vrijednosni papir na ime i po naredbi	489
5. Jamstvo	489
5.1. Definicija i uvodne napomene.....	489
5.2. Strane ugovora o jamstvu	490
5.3. Obveze za koje se može jamčiti.....	491
5.4. Opseg jamčeve odgovornosti.....	492
5.5. Oblici jamstva	493
5.6. Sujamstvo.....	495
5.7. Obilježja ugovora o jamstvu.....	496
5.8. Odnos vjerovnika i jamca	496
5.8.1. Vjerovnikovo odricanje od osiguranja	497
5.8.2. Vjerovnikovo odugovlačenje	497
5.8.3. Vjerovnikova obveza izvješćivanja	498
5.8.4. Gubitak prava na rok dužnika.....	498
5.8.5. Stečaj glavnoga dužnika	499
5.8.6. Jamčevi prigovori.....	500
5.8.7. Zakonska personalna subrogacija	501
5.8.8. Odgovornost dužnikova nasljednika.....	502
5.9. Odnos jamca i glavnog dužnika	502
5.9.1. Uvod.....	502
5.9.2. Pravo na prethodno osiguranje	503
5.9.3. Pravo regresa	504
5.9.4. Gubitak prava jamca	505

5.10. Zastara	506
5.10.1. Temeljno pravilo i posebna pravila.....	506
5.10.2. Poseban zastarni rok za supsidijarnog jamca.....	507
5.10.3. Utjecaj prekida i zastoja zastare obveze glavnog dužnika	507
3. PROMJENE U SVEZI SA SADRŽAJEM.....	508
1. Obnova (novacija)	508
1.1. Definicija i pretpostavke	508
1.2. Učinci obnove	509
1.3. Nevaljanost ugovora o obnovi.....	509
1.4. Razgraničenje od sličnih instituta.....	510
1.5. Što se ne drži obnovom.....	510
2. Nagodba	511
2.1. Opći pojam i vrste nagodbe	511
2.2. Definicija i značajke ugovora o nagodbi.....	512
2.3. Razgraničenje nagodbe od obnove	513
2.4. Pretpostavke valjane nagodbe	513
2.5. Sklapanje ugovora o nagodbi	514
2.5.1. Sposobnost strana	514
2.5.2. Predmet (objekt) nagodbe	515
2.5.3. Sadržaj nagodbe.....	516
2.5.4. Oblik ugovora.....	517
2.6. Valjanost i nevaljanost ugovora o nagodbi.....	517
2.6.1. Uvod.....	517
2.6.2. Ništetnost nagodbe zbog zablude	517
2.6.3. Djelomična ništetnost ugovora o nagodbi	518
2.6.4. Prekomjerno oštećenje u ugovoru o nagodbi	519
2.6.5. Nagodba o pobojnem pravnom poslu	520
2.6.6. Nagodba o ništetnom pravnom poslu.....	520
2.7. Učinci ugovora o nagodbi.....	520
2.7.1. Općenito.....	520
2.7.2. Učinci prema jamcima i zalagodavateljima	521

VIII. PRESTANAK OBVEZA

1. UVOD.....	523
2. ISPUNJENJE (OPĆA PRAVILA).....	524
1. Pojam i uvodne napomene	524
2. Elementi valjanog ispunjenja.....	526

2.1. Subjekti ispunjenja	526
2.1.1. Tko može ispuniti obvezu.....	526
2.1.2. Kome se može ispuniti obveza.....	528
2.2. Objekt (predmet) ispunjenja	530
2.2.1. Općenito.....	530
2.2.2. Predaja (davanje) druge stvari umjesto dugovane	531
2.2.3. Zamjena ispunjenja (datio in solutum)	532
2.2.4. Predaja radi prodaje (datio pro solvendo)	534
2.3. Opseg ispunjenja (djelomično ispunjenje)	535
2.4. Kakvoća (kvaliteta) ispunjenja.....	536
2.5. Mjesto ispunjenja	537
3. Elementi urednog ispunjenja	538
3.1. Vrijeme ispunjenja	538
3.1.1. Kad je vrijeme ispunjenja ugovoreno	538
3.1.2. Kad vrijeme ispunjenja nije ugovoreno.....	540
3.1.3. Vrijeme ispunjenja u dvostranoobveznim ugovorima	542
3.2. Nepostojanje nedostataka	543
4. Učinci valjanog ispunjenja.....	544
4.1. Općenito	544
4.2. Kad ima više obveza.....	544
4.3. Obveze koje nastaju za vjerovnika.....	546
5. Troškovi ispunjenja	546
3. ISPUNJENJE POLAGANJEM I PRODAJOM DUGOVANE STVARI	547
1. Pretpostavke	547
2. Polaganje	548
3. Daljnja sudbina položene stvari.....	548
4. Prodaja umjesto polaganja.....	549
4. ISPUNJENJE USTUPANJEM TRAŽBINE (CESIJOM, CESSIO).....	549
5. OBNOVA (NOVACIJA)	550
6. PRIJEBOJ (KOMPENZACIJA).....	550
1. Definicija i svrha	550
2. Pretpostavke	551
2.1. Pozitivne.....	551
2.2. Negativne.....	551
2.2.1. Slučajevi isključenja prijeboja	551
2.2.2. Zabrana na vjerovnikovoj tražbini.....	553
3. Iznimke od pravila o pretpostavkama	553

3.1. Uvod.....	553
3.2. U svezi s jamstvom.....	553
3.3. U svezi sa zalogom.....	554
3.4. U svezi s cesijom.....	555
3.5. U svezi sa zastarom.....	556
4. Vrste prijeboja	557
5. Izjava o prijeboju	558
6. Prijeboj više tražbina.....	559
7. OTPUST DUGA	559
1. Definicija i uvod.....	559
2. Opseg otpusta duga.....	560
3. Opći otpust dugova.....	560
4. Oblik otpusta duga.....	561
5. Otpust duga kad postoji jamstvo.....	561
6. Odricanje od sredstava osiguranja.....	562
8. SJEDINJENJE (KONFUZIJA)	562
1. Definicija i učinci.....	562
2. Kad jamac postane vjerovnik	563
3. Obveze upisane u javnim knjigama	563
4. Ostalo.....	564
9. NEMOGUĆNOST ISPUNJENJA.....	564
1. Razlozi nemogućnosti	564
2. Temeljno pravilo	565
3. Individualne i generične stvari.....	566
4. Ustupanje prava prema odgovornom za nemogućnost.....	567
10. PROTEK VREMENA, OTKAZ.....	568
1. Uvod.....	568
2. Odnos s određenim rokom trajanja.....	569
3. Odnos s neodređenim rokom trajanja i otkaz	570
11. SMRT	571
12. RASKID UGOVORA	572
Uvod.....	572
Raskid suglasnom voljom strana	572
Raskid jednostranim očitovanjem jedne strane	573
Raskid po samom zakonu	573
Ostalo.....	573

IX. VRIJEDNOSNI PAPIRI

1. Opći pojam i obilježja vrijednosnih papira	575
2. Entiteti slični vrijednosnim papirima.....	579
2.1. Legitimacijski papiri	579
2.2. Legitimacijski znakovi.....	580
3. Podjele vrijednosnih papira.....	580
3.1. Podjela prema svrsi stjecanja	581
3.2. Podjela prema vrsti prava iz papira.....	582
3.3. Podjela prema tome na koga papir glasi	584
3.4. Ostale podjele	585
4. Pravna priroda vrijednosnih papira.....	586
5. Odnos prema povezanim pravnim poslovima	587
6. Izvori prava vrijednosnih papira	588
7. Izdavanje vrijednosnih papira.....	589
7.1. Izdatnik papira	589
7.2. Sadržaj papira.....	590
7.3. Bjanko papiri	590
7.4. Blanketi.....	591
7.5. Rekta papiri	591
7.6. Učinci izdavanja	592
8. Promjene kod vrijednosnih papira.....	592
9. Prijenos vrijednosnih papira	593
9.1. Općenito	593
9.2. Rekta papiri	594
9.3. Papiri po naredbi.....	595
9.4. Papiri na donositelja	597
10. Ostvarenje prava i ispunjenje obveze iz vrijednosnog papira.....	597
10.1. Vjerovnik	597
10.2. Dužnik.....	599
10.3. Prigovori dužnika.....	600
11. Amortizacija vrijednosnih papira.....	600

X. JAVNO OBEĆANJE NAGRADE

1. Definicija i pretpostavke obećateljeve obveze	602
2. Tko ima pravo na nagradu.....	603
3. Natječaj i nagrada.....	603
4. Opoziv obećanja	604
5. Prestanak obveze obećatelja.....	605